

BAUSKAS RAJONA VIETĒJĀS ATTĪSTĪBAS STRATĒGIJA 2015.-2020.GADAM

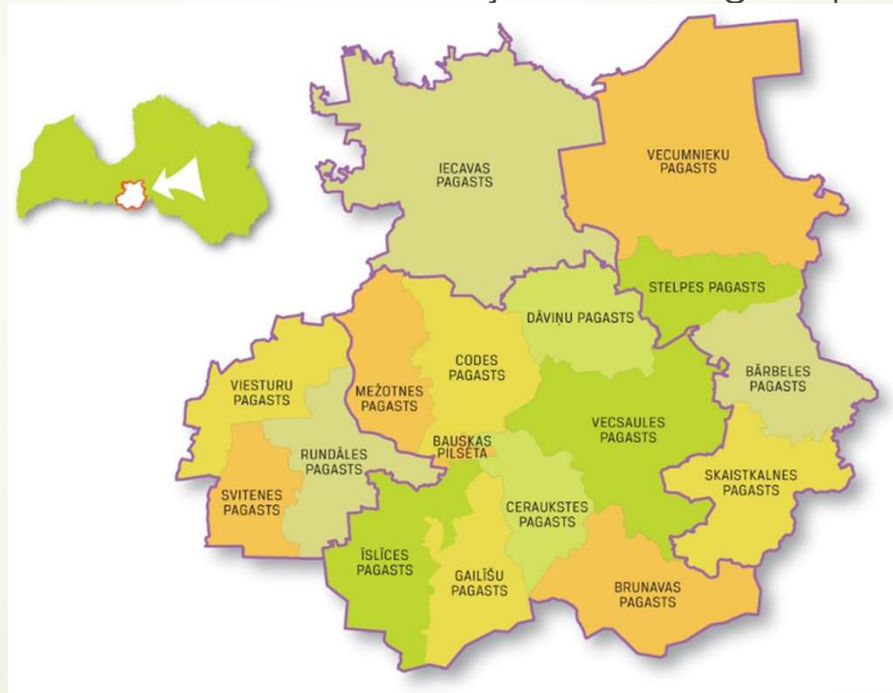
ATBALSTA SAŅEMŠANAS NOSACĪJUMI LEADER PIEEJAS ĪSTENOŠANAI 2014. — 2020. GADAM

Biedrība „Bauskas rajona lauku partnerība”

Jolanta Kalinka, valdes priekšsēdētāja

Darbības teritorija

Partnerība darbojas kopš 2006.gada un aptver visus bijušās Bauskas rajona administratīvās teritorijas pagastus, Iecavas novadu un Bauskas pilsētu. 2009.gadā, līdz ar novadu reformas īstenošanu Latvijā, Partnerībā tiek pārstāvēti Bauskas, Iecavas, Rundāles un Vecumnieku novadi (1882 km²), neietilpst Vecumnieku novada Valles un Kurmenes pagasti. Partnerības darbības teritorija ir nemainīga kopš tās izveides. Biedru skaits – 36 biedri.

- LEADER mērķis ir uzlabot **dzīves kvalitāti cilvēkam laukos**, domājot par ekonomiskajiem, sociālajiem uzlabojumiem un vides saglabāšanas iespējām.

LEADER pieejas īstenošana

LEADER vīzija - ar dzīvi apmierināts cilvēks laukos, kas spēj realizēt savas ekonomiskās un sociālās vajadzības pēc iespējas tuvāk dzīvesvietai.

Darbību īstenošana saskaņā ar sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģiju

Izmantojot LEADER pieeju 5.konkursa kārtā, atbalstāma šāda aktivitāte:

- ▶ **"Vietējās ekonomikas stiprināšanas iniciatīvas"** - aktivitātes mērķis ir veicināt sabiedrības iesaistīšanos vietējās ekonomikas stiprināšanas iniciatīvās, tā radot jaunas vērtības vietējā teritorijā, produktīvāk izmantojot vietējos resursus, sekmējot sadarbību un vietējo patēriņu, kā arī attīstot jaunus uzņēmējdarbības modeļus, kas paaugstina lauku teritoriju iedzīvotāju dzīves kvalitāti un veicina konkurētspēju un vietējās teritorijas sociālekonomisko attīstību.

Novērtējuma rādītāji

Stratēģiskais mērķis	Novērtējuma rādītājs	Bāzes vērtība, 2018.gads, 2020.gads
1. Veicināt uzņēmējdarbības un pakalpojumu attīstību	Uzņēmumu skaits VRG darbības teritorijā Bezdarbnieku skaits Jaunu darba vietu skaits	2015.gads – 2830, 2018.gads – 2634, 2020.gads – 2634 2015.gads – 2252, 2018.gads – 1228, 2020.gads – 2252 2015.gads – 0, 2018.gads – 13, 2020.gads – 44 Mērķis ir saglabāt esošo uzņēmumu skaitu un sniegt atbalstu to veiksmīgai attīstībai, radīt jaunas darba vietas, kā arī nepaaugstināt bezdarbnieku skaitu; veicināt jaunu uzņēmumu veidošanos un lauku tūrisma attīstību.
2. Veicināt sabiedrības iesaisti savas dzīves telpas kvalitātes uzlabošanā	Pašdarbības kolektīvu skaits; Dažādu sporta komandu skaits.	2015.gads -123, 2018.gads -130, 2020.gads – 130. 2015.gads -119, 2018.gads -130, 2020.gads – 130 Mērķis ir saglabāt esošo kolektīvu/ sporta komandu skaitu un sniegt atbalstu to veiksmīgai attīstībai un darbībai.

Rezultātu rādītāji 2016-2018

Rīcības	Rezultātu rādītāji	Atbalsts % no summas 2016-2018	Apgūts 2016-2018 EUR
1.1. „Atbalsts uzņēmējdarbības attīstībai un ražošanai”	Izveidotas 34 jaunas darba vietas, saglabātas esošās darba vietas	31%	481 767,74
1.2. „Tūrisma nozares attīstības un sadarbības veicināšana”	Izveidotas 10 jaunas darba vietas, saglabātas esošās darba vietas	16%	249 406,37
2.1. „Novada vajadzībām piemērotu sabiedrisko aktivitāšu attīstība”	Izveidoti vismaz 16 sabiedrisko aktivitāšu attīstības projekti, saglabāts esošo kolektīvu/ sporta komandu skaits	26%	404 432,33
2.2. „Apdzīvoto vietu publiskās infrastruktūras uzlabošana”	Izveidoti vismaz 10 publiskās infrastruktūras uzlabošanas projekti	27%	405 395,20
3.1. Kopīgu uzņēmēju sadarbības iniciatīvu veicināšana	Izveidots 2 Starpteritoriālās un/vai starpvalstu sadarbības projekts	n/a	n/a

5.projektu konkursa kāрта

Termiņš, kad tiks uzsākta projektu iesnieguma pieņemšana	Projektu iesniegumu pieņemšana notiks no 2019.gada 2.aprīļa līdz 2019.gada 2.maijam
Sludinājuma kopsumma	5. kārtā pieejamais publiskais finansējums 1.1.rīcībai “ Atbalsts uzņēmējdarbības attīstībai un ražošanai ” ir 429 391,27 EUR
Projektu īstenošanas termiņš	<ol style="list-style-type: none">1. Ja tiek veikta būvniecība, teritorijas labiekārtošana – divi gadi no Lauku atbalsta dienesta lēmuma pieņemšanas par projekta iesnieguma apstiprināšanu.2. Pārējiem projektiem - viens gads no Lauku atbalsta dienesta lēmuma pieņemšanas par projekta iesnieguma apstiprināšanu.
Projektu iesniegumu iesniegšana veidi	- elektroniski iesniedzot Lauku atbalsta dienesta Elektroniskās pieteikšanās sistēmā (EPS) https://eps.lad.gov.lv (jābūt EPS lietotājam, vismaz vienu dienu pirms projekta iesniegšanas noslēdzot par to līgumu ar Zemkopības ministrijas Lauku atbalsta dienestu).

1.1.rīcība: Atbalsts uzņēmējdarbības attīstībai un ražošanai”

Atbalstu sniedz šādām darbībām (projektā var ietvert un īstenot vairākas darbības):

- jaunu produktu un pakalpojumu radīšanai, esošo produktu un pakalpojumu attīstīšanai, to realizēšanai tirgū un kvalitatīvu darba apstākļu radīšanai;
- lauksaimniecības produktu pārstrādei, to realizēšanai tirgū un kvalitatīvu darba apstākļu radīšanai;
- vietējās produkcijas realizēšanai paredzētas vides radīšanai vai labiekārtošanai, kā arī jaunu realizācijas veidu ieviešanai un to atpazīstamības tēla veidošanai;
- darbinieku produktivitātes kāpināšanai.

Rīcības ietvaros paredzēts atbalstīt jaunas uzņēmējdarbības veidošanu un esošās attīstību ražošanas nozarē, pakalpojumu vietējiem iedzīvotājiem izveidē un attīstīšanā (izņemot tūrisma pakalpojumus), paredzot ieguldījumus gan būvniecībā, gan aprīkojumā un personāla kvalifikācijas paaugstināšanā. Šīs rīcības ietvaros paredzēts veicināt arī mājražošanas nozares attīstību un sadarbību, tai skaitā veidojot kopīgas tirdzniecības vietas un citus risinājumus realizācijas apjoma paaugstināšanai.

Atbalsta saņemšanas nosacījumi

Projekts **atbilst Bauskas rajona vietējās attīstības stratēģijai** 2015.-2020.gadam.

- **Projektu īsteno stratēģijas īstenošanas teritorijā.** Gadījumā, ja projekts ietver atbalstu tādas vides radīšanai vai labiekārtošanai, kurā tiek realizēta vietējā produkcija, un tiešie labuma guvēji ir lauksaimniecības produkcijas ražotāji, lauksaimniecības produktu pārstrādātāji mājas apstākļos vai atbilstīgas lauksaimniecības pakalpojumu kooperatīvās sabiedrības, tad šādus projektus var īstenot arī Latvijas pilsētās, kurās iedzīvotāju skaits ir lielāks par 15 000 (izņemot Rīgu).
- Projektu var neīstenot vietējās rīcības grupas darbības teritorijā arī tādos gadījumos, ja paredzēta **dalība mācībās darbinieku produktivitātes kāpināšanai, ar sabiedriskām attiecībām saistītas darbības, interneta veikala vai tīmekļvietnes izveide, kā arī pamatlīdzekļu, piekabes vai mobilās tehnikas iegāde**, kas pielāgota specifisku darbu veikšanai, kurai ir uzstādītas specifisko funkciju izpildei paredzētās iekārtas un ir mobila pakalpojuma sniegšanas vieta.
- Ja projektā iegādātos pamatlīdzekļus, kuri nav stacionāri novietojami, uzraudzības laikā plāno izmantot pakalpojumu sniegšanai ārpus vietējās attīstības stratēģijas īstenošanas teritorijas, atbalsta pretendenta juridiskā adrese vai struktūrvienības darbības vieta, vai deklarētā dzīvesvieta (fiziskai personai, kas veic vai plāno uzsākt saimniecisku darbību kā pašnodarbināta persona) **atrodas vietējās rīcības grupas darbības teritorijā vismaz trīs gadus pirms projekta iesniegšanas.**
- Atbalsta pretendents, īstenojot projektu, sasniedz projekta mērķi, kas atbilst MK noteikumos definētajam aktivitātes mērķim, **un izpilda projekta iesniegumā ietvertās darbības, par kurām VRG ir piešķirusi papildus punktus atbilstoši vērtēšanas kritērijiem.**
- Sasniedz projektā paredzētos rādītājus un vietējās rīcības grupas noteiktos rādītājus.

Atbalsta saņemšanas nosacījumi

Atbalsta pretendents **jaunu produktu un pakalpojumu radīšanai, esošo produktu un pakalpojumu attīstīšanai, to realizēšanai tirgū un kvalitatīvu darba apstākļu radīšanai** ir:

- ▶ **juridiska persona** (tostarp biedrība un nodibinājums) **vai fiziska persona, kura veic** saimniecisku darbību un **kuras apgrozījums ir ne vairāk kā 70 000 euro** noslēgtajā gadā pirms projekta iesniegšanas;
- ▶ **juridiska persona** (tostarp biedrība un nodibinājums), **kura uzsāk** saimniecisko darbību, vai **fiziska persona, kura uzsāk vai plāno** veikt saimniecisko darbību, ja tās **saistīto uzņēmumu apgrozījums ir ne vairāk kā 70 000 euro** noslēgtajā gadā pirms projekta iesniegšanas;
- ▶ MK not. Nr. 590 6.4.2. apakšpunktā minētajā gadījumā (kopprojekts)– lauksaimniecības pakalpojumu kooperatīvā sabiedrība vai mežsaimniecības pakalpojumu kooperatīvā sabiedrība;
- ▶ MK not. Nr. 590 6.4.4. apakšpunktā minētajā gadījumā (kopprojekts)– vietējā pašvaldība.

Atbalsta saņemšanas nosacījumi

Atbalsta pretendents **lauksaimniecības produktu pārstrādei, to realizēšanai tirgū un kvalitatīvu darba apstākļu radīšanai** ir:

- ▶ juridiska persona (tostarp biedrība un nodibinājums) vai fiziska persona, kas ir Pārtikas un veterinārajā dienestā reģistrēts vai atzīts pārtikas aprites uzņēmums, kurš nodarbojas ar lauksaimniecības produktu (izņemot zivsaimniecības produktus) pārstrādi un kura apgrozījums ir ne vairāk kā 70 000 euro noslēgtajā gadā pirms projekta iesniegšanas;
- ▶ juridiska persona (tostarp biedrība un nodibinājums) vai fiziska persona, kuras saistīto uzņēmumu apgrozījums ir ne vairāk kā 70 000 euro noslēgtajā gadā pirms projekta iesniegšanas, ja tā plāno nodarboties ar lauksaimniecības produktu pārstrādi, izņemot zivsaimniecības produktu pārstrādi;
- ▶ MK noteikumu Nr.590 6.4.2. apakšpunktā minētajā gadījumā – lauksaimniecības pakalpojumu kooperatīvā sabiedrība. Ja lauksaimniecības pakalpojumu kooperatīvā sabiedrība nodarbojas ar lauksaimniecības produktu (izņemot zivsaimniecības produktus) pārstrādi, tā ir Pārtikas un veterinārajā dienestā reģistrēts vai atzīts pārtikas aprites uzņēmums;
- ▶ MK noteikumu Nr.590 6.4.4. apakšpunktā minētajā gadījumā – vietējā pašvaldība.

Atbalsta saņemšanas nosacījumi

Atbalsta pretendenti **vietējās produkcijas realizēšanai paredzētas vides radīšanai vai labiekārtošanai, kā arī jaunu realizācijas veidu ieviešanai un to atpazīstamības tēla veidošanai:**

- ▶ juridiska persona (tostarp biedrība un nodibinājums) vai fiziska persona, kura veic saimniecisko darbību un kuras apgrozījums ir ne vairāk kā 70 000 euro noslēgtajā gadā pirms projekta iesniegšanas, vai vietējā pašvaldība un MK noteikumu 590 6.4.2. apakšpunktā minētajā gadījumā – lauksaimniecības pakalpojumu kooperatīvā sabiedrība. Ja projektu īsteno pilsētā, kurā ir vairāk nekā 15 000 iedzīvotāju, atbalsta pretendents ir lauksaimniecības produktu ražotājs, lauksaimniecības produktu pārstrādātājs vai lauksaimniecības pakalpojumu kooperatīvā sabiedrība, un šī persona ir reģistrēta vietējās rīcības grupas darbības teritorijā.

Atbalsta pretendents **darbinieku produktivitātes kāpināšanai** ir:

- ▶ juridiska persona (izņemot biedrības un nodibinājumus), kura veic komerciāla rakstura darbību un kuras apgrozījums ir ne vairāk kā 70 000 euro noslēgtajā gadā pirms projekta iesniegšanas.

Atbalsta saņemšanas nosacījumi

- ▶ Ja aktivitātē "Vietējās ekonomikas stiprināšanas iniciatīvas" atbalsta pretendents ir **fiziska persona, tā pirms projekta īstenošanas uzsākšanas iegūst komersanta, zemnieku saimniecības vai pašnodarbinātās personas statusu.** Ja atbalsta pretendents kļūst par kapitāldaļu turētāju komercsabiedrībā, kas īsteno projektu, tam attiecīgajā komercsabiedrībā ir izšķiroša ietekme un pieder ne mazāk kā 51 % kapitāldaļu, kā arī Uzņēmumu reģistrā reģistrētas paraksta tiesības.
- ▶ Juridiska vai fiziska persona, kas **plāno nodarboties ar lauksaimniecības produktu pārstrādi** līdz maksājuma pieprasījuma iesniegšanai Lauku atbalsta dienestā **reģistrējas vai tiek atzīts Pārtikas un veterinārajā dienestā.**
- ▶ **Nosakot atbalsta pretendenta apgrozījuma apmēru, ņem vērā arī šā atbalsta pretendenta saistītos uzņēmumus, tajā skaitā vienu vienotu uzņēmumu.**

Atbalsta saņemšanas nosacījumi

Atbalsta pretendents papildus ievēro šādas prasības:

- Neaizvieto esošos pamatlīdzekļus.
- **uz atbalsta pretendentu vai uz kādu no kopprojekta dalībniekiem nedrīkst attiekties neviena no grūtībās nonākuša uzņēmuma pazīmēm**, kas noteiktas normatīvajos aktos par Eiropas Lauksaimniecības garantiju fonda, Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fonda, kā arī valsts un Eiropas Savienības atbalsta lauksaimniecībai un lauku un zivsaimniecības attīstībai finansējuma administrēšanu 2014.–2020. gada plānošanas periodā. **Ja uz atbalsta pretendentu vai uz kādu no kopprojekta dalībniekiem attiecas kāda no minētajām pazīmēm, atbalsta pretendents var iesniegt zvērināta revidenta apstiprinātu operatīvo (starpperiodu) pārskatu, kas pierāda, ka grūtībās nonākuša uzņēmuma pazīmes ir novērstas.**
- Projekta iesniegumā atbalsta pretendents (izņemot vietējo pašvaldību) apliecina savu ekonomisko dzīvotspēju. Ekonomiskās dzīvotspējas rādītājs ir pozitīva naudas plūsma projekta iesnieguma iesniegšanas gadā, visos projekta īstenošanas gados un gadā pēc projekta īstenošanas. Tā apliecina iespēju īstenot projektu un sasniegt projekta mērķi.

Atbalsta saņemšanas nosacījumi

Pēc projekta īstenošanas MK 590. noteikumu 8.1.1., 8.2.1. un 8.3. apakšpunktā minētie atbalsta saņēmēji (izņemot biedrības, nodibinājumus, lauksaimniecības pakalpojumu kooperatīvās sabiedrības, mežsaimniecības pakalpojumu kooperatīvās sabiedrības un vietējās pašvaldības) **sasniedz projektā plānoto apgrozījumu un vismaz vienu no šādiem saimnieciskās darbības rādītājiem:**

- **Nozarē, kurā īsteno projektu, rada vismaz vienu jaunu darba vietu un saglabā esošās darba vietas;**
- **salīdzinājumā ar pēdējo noslēgto gadu pirms projekta iesniegšanas vismaz par 10 % palielina neto apgrozījumu vai palielina to vismaz par 30 % no attiecināmo izmaksu summas nozarē, kurā īsteno projektu. Ja projektā attīsta saimniecisko darbību jaunā nozarē, tad šajā nozarē, kurā īsteno projektu, sasniedz neto apgrozījumu vismaz 30% apmērā no projekta attiecināmo izmaksu summas.**

Atbalsta saņemšanas nosacījumi

Pēc projekta īstenošanas MK 590 noteikumu 8.1.2. un 8.2.2. apakšpunktā minētie atbalsta saņēmēji (izņemot biedrības, nodibinājumus, lauksaimniecības pakalpojumu kooperatīvās sabiedrības, mežsaimniecības pakalpojumu kooperatīvās sabiedrības un vietējās pašvaldības) **sasniedz vismaz vienu no šādiem saimnieciskās darbības rādītājiem:**

- rada jaunu darba vietu **projekta īstenošanas nozarē;**
- nozarē, kurā īsteno projektu, **sasniedz neto apgrozījumu vismaz 30 % apmērā no projekta attiecināmo izmaksu summas.**

Pēc projekta īstenošanas lauksaimniecības pakalpojumu kooperatīvā sabiedrība un mežsaimniecības pakalpojumu kooperatīvā sabiedrība **nodrošina vismaz vienu no šādiem saimnieciskās darbības rādītājiem:**

- par 10 % palielina biedru skaitu;
- salīdzinājumā ar pēdējo noslēgto gadu pirms projekta iesniegšanas par 10 % palielina neto apgrozījumu ar kooperatīvās sabiedrības biedriem vai par 30 % no projekta attiecināmo izmaksu summas palielina neto apgrozījumu ar kooperatīvās sabiedrības biedriem;
- salīdzinājumā ar pēdējo noslēgto gadu pirms projekta iesniegšanas palielina neto apgrozījumu par 10 % no produktu pārstrādes vai par 30 % no projekta attiecināmo izmaksu summas.

Atbalsta saņemšanas nosacījumi

Gadījumā, ja projekta ietvaros īstenota darbinieku produktivitātes kāpināšana, MK 590 noteikumu 8.4. apakšpunktā minētie atbalsta saņēmēji vienojas ar darbiniekiem **turpināt darba attiecības vismaz 18 mēnešus pēc projekta īstenošanas, un par darbiniekiem tiek maksātas valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas.**

Pēc projekta īstenošanas biedrība vai nodibinājums sasniedz vismaz vienu no šādiem saimnieciskās darbības rādītājiem:

- rada vismaz vienu jaunu darba vietu un saglabā esošās darba vietas;
- palielina ieņēmumus no saimnieciskās darbības vismaz par 20 % no projekta attiecināmo izmaksu summas.

Ja **fiziskā persona**, kas uzsāk saimniecisko darbību, iegūst **individuālā komersanta vai pašnodarbinātas personas statusu**, tā sasniedz **abus saimnieciskās darbības rādītājus**:

- rada **jaunu darba vietu** projekta īstenošanas nozarē;
- nozarē, kurā īsteno projektu, sasniedz neto apgrozījumu vismaz 30 % apmērā no projekta attiecināmo izmaksu summas.

Atbalsta saņemšanas nosacījumi

MK 590 noteikumu 6.4.3. un 6.4.4. apakšpunktā minētajā gadījumā 14.punktā minētos saimnieciskās darbības rādītājus sasniedz katrs kopprojekta dalībnieks atsevišķi.

Pēc projekta īstenošanas atbalsta pretendents sasniedz rādītājus, kas noteikti saskaņā ar vietējās attīstības stratēģiju un atbilst projekta mērķim un projekta iesniegumā paredzētajām darbībām, **par kurām vietējā rīcības grupa ir piešķirusi papildu punktus projekta vērtēšanas kritērijos.**

Ja tiek **iesniegti vairāki projekti**, kuriem neto apgrozījuma noteikšanai sakrīt pēdējais noslēgtais gads un kuros norādīta vienāda šo noteikumu 14.3.2., 14.5.2. vai 14.5.3. apakšpunktā minētā saimnieciskās darbības rādītāja vērtība, atbalsta pretendents **sniedz pamatojumu par katra projekta ieguldījumu saimnieciskās darbības attīstībā.**

Atbalsta saņemšanas nosacījumi

- Minētos rādītājus atbalsta pretendents sasniedz **ne vēlāk kā trešajā noslēgtajā gadā pēc projekta īstenošanas, un tos nepazemina visā turpmākajā saistību periodā.**
- **Lauksaimniecības produktu pārstrāde** ir jebkura darbība ar lauksaimniecības produktu, kuras rezultātā tiek iegūts produkts, kurš arī ir lauksaimniecības produkts, izņemot saimniecībā veiktas darbības, kas vajadzīgas, lai dzīvnieku vai augu produktu sagatavotu pirmajai pārdošanai;
- **Radīta darba vieta** – ir noslēgts darba līgums ar darbinieku, nosakot normālu darba laiku, vai pašnodarbinātas personas saimnieciskās darbības uzsākšana, vai vairākas darba vietas sezonas darbu veikšanai, ja tajās kopā nostrādāto stundu skaits kalendāra gadā atbilst normālam darba laikam un ja par šādu darbinieku tiek maksātas valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas.

Atbalsta saņemšanas nosacījumi

Kopprojekts – projekts, kuru īsteno aktivitātē "Vietējās ekonomikas stiprināšanas iniciatīvas", izņemot MK noteikumu Nr.590 5.1.4. apakšpunktā minēto darbību, un kurā plānoto investīciju izmanto kopīgi, ja kopprojektu iesniedz:

- ▶ Lauksaimniecības pakalpojumu kooperatīvā sabiedrība vai mežsaimniecības pakalpojumu kooperatīvā sabiedrība.
- ▶ šo noteikumu 8.1.1., 8.2.1. un 8.3. apakšpunktā minētie atbalsta pretendenti (izņemot biedrību vai nodibinājumu) kopīgas darbības īstenošanai, ja starp kopprojekta dalībniekiem ir noslēgts līgums. **Kopprojektā nav vairāk par trim dalībniekiem, un starp dalībniekiem nav laulāto attiecības vai pirmās pakāpes radniecība.**
- ▶ Vietējā pašvaldība savā īpašumā vai valdījumā esošai infrastruktūras izveidei, kā arī jaunu pamatlīdzekļu iegādei un uzstādīšanai, juridiskām personām (tostarp biedrībai, nodibinājumam), kas veic saimniecisko darbību, ja starp kopprojekta dalībniekiem ir noslēgts līgums.
- ▶ Kopprojekta dalībnieki apliecina savu ekonomisko dzīvotspēju. Saimnieciskās darbības rādītājus sasniedz katrs kopprojekta dalībnieks atsevišķi. De minimis atbalstu daļa proporcionāli uz visiem dalībniekiem. Uz kopprojekta dalībniekiem nedrīkst attiekties neviena no grūtībās nonākuša uzņēmuma pazīmēm.

Attiecināmās izmaksas

Attiecināmas ir tikai tādu pamatlīdzekļu iegādes un tās būvprojekta tāmes pozīciju un būvmateriālu izmaksas, kas ir tieši saistītas **ar konkrētā projekta mērķa sasniegšanu:**

- ▶ jaunu **pamatlīdzekļu un programnodrošinājuma iegādes** un uzstādīšanas izmaksas;
- ▶ jaunas **būvniecības**, būves pārbūves, būves ierīkošanas (būvdarbi inženierbūves montāžai, ieguldīšanai vai novietošanai pamatnē vai būvē), būves novietošanas izmaksas (būvdarbi iepriekš izgatavotas būves salikšanai no gataviem elementiem paredzētajā novietnē, neizbūvējot pamatus vai pamatni dziļāk par 30 centimetriem), kā arī **būves atjaunošanas izmaksas, ja būvi nepieciešams tehniski vai funkcionāli uzlabot ražošanas vajadzībām** (uzlabot ēkas energoefektivitāti, pārveidot vai pielāgot telpas, nemainot būves apjomu vai nesošo elementu nestspēju). Izmaksas ir attiecināmas, pamatojoties uz līgumiem ar trešajām personām, kas ir atbildīgas par darbu izpildi;
- ▶ **jaunu būvmateriālu iegādes** izmaksas, pamatojoties uz būvprojektu ar būvatļaujā izdarītu atzīmi par projektēšanas nosacījumu izpildi vai pretendenta sastādītu tāmi, ja būvvalde pretendentam izsniegusi paskaidrojuma rakstu (apliecinājuma karti);

Attiecināmās izmaksas

- ▶ **Ar sabiedriskām attiecībām saistītas izmaksas**, kas nepieciešamas produktu vai pakalpojumu atpazīstamības tēla veidošanai;
- ▶ Patentu, licenču, autortiesību un preču zīmju saņemšanas vai izmantošanas izmaksas, kas ir tieši saistītas ar projekta sagatavošanu vai īstenošanu un nepārsniedz 10 % no projekta attiecināmo izmaksu kopsummas;
- ▶ **Vispārējās izmaksas**, tajā skaitā arhitektu, inženieru un konsultantu honorāri, ekspertīzes, būvuzraudzības un autoruzraudzības pakalpojumu, juridisko pakalpojumu, tehniski ekonomisko pamatojumu, energoefektivitātes audita sagatavošanas izmaksas, kā arī izmaksas par nomas līguma reģistrāciju zemesgrāmatā, kuras ir tieši saistītas ar projekta sagatavošanu vai īstenošanu un nepārsniedz septiņus procentus no pārējo attiecināmo izmaksu kopsummas.
- ▶ Tādas **vides radīšanai vai labiekārtošanai, kurā tiek realizēta vietējā produkcija**, un jaunu realizācijas veidu ieviešanai **attiecināma ir arī internetveikala izveide**.

Attiecināmās izmaksas

- ▶ Attiecināms ir **pievienotās vērtības nodoklis**, ja nav tiesību to atskaitīt no valsts budžetā maksājamās nodokļa summas kā priekšnodokli normatīvajos aktos par pievienotās vērtības nodokli noteiktajā kārtībā.
- ▶ Darbinieku produktivitātes kāpināšanai attiecināmas ir šādas izmaksas:
 - maksa par darbinieku dalību mācībās, kurās apgūst Izglītības kvalitātes valsts dienestā licencētu vai akreditētu izglītības programmu un par kuru sekmīgu apguvi tiek saņemts sertifikāts, vai maksa par transportlīdzekļa vadītāja apmācību, ja tiek iegūta atbilstošās kategorijas transportlīdzekļa vadītāja apliecība;
 - komandējuma izmaksas atbilstoši normatīvajiem aktiem par kārtību, kādā atlīdzināmi ar komandējumiem saistītie izdevumi, ja tās ir tieši saistītas ar projekta īstenošanu un nepārsniedz 2% no mācību izmaksām.

Neattiecināmās izmaksas

Neattiecināmas izmaksas ir visas izmaksas, kas nav attiecināmas:

- procentu maksājumi, maksa par naudas pārskaitījumiem, valūtas maiņas komisijas maksājumi un valūtas kursa svārstību dēļ radušies zaudējumi;
- naudas sodi, līgumsodi un tiesas prāvu izmaksas;
- tādu apakšlīgumu slēgšana, kuri mākslīgi un nepamatoti palielina projekta izmaksas un kuros samaksa ir noteikta procentos no kopējām projekta izmaksām;
- izmaksas, kas saistītas ar jebkuru piegādi, pakalpojumu vai darbu, **par kuru nav veikta atbilstoša iepirkuma procedūra saskaņā** ar normatīvajiem aktiem par iepirkuma procedūras piemērošanu;
- esošo būvju, iegādāto pamatlīdzekļu un programmnodrošinājuma uzturēšanas izmaksas;
- Lietotu būvmateriālu iegādes izmaksas;
- ģipša vai kapitāldaļu iegādes izdevumi;
- tehniskās apkopes, rezerves daļu un ekspluatācijas izdevumi;
- atlīdzība personālam, izņemot šo noteikumu 33. punktā minēto gadījumu;

Neattiecināmās izmaksas

jebkuras piemaksas par papildu darbu, virsstundu darbu vai darbu svētku dienās, prēmijas, materiālā stimulēšana un naudas balvas;

- ▶ nodokļi un nodevas (izņemot 590 MK noteikumu [28.6.](#) un [31.7.](#) apakšpunktā, kā arī [33.](#) un [34. punktā](#) minētos gadījumus);
- ▶ amfībiju, mopēdu, motociklu, triciklu, kvadriciklu, lauksaimniecības traktortehnikas, autobusu, vieglo automobiļu un kravas automobiļu (**izņemot vispārējas nozīmes un speciālos transportlīdzekļus, kas pielāgoti specifisku darbu veikšanai, kam ir uzstādītas specifisko funkciju izpildei paredzētās iekārtas un kas ir mobila pakalpojuma sniegšanas vieta**) iegādes izdevumi;
- ▶ izdevumi, kas saistīti ar jebkuru darbību īstenošanu ārvalstīs;
- ▶ maksa par mācībām, kas ir daļa no vispārējās vidējās izglītības vai augstākās izglītības programmām;
- ▶ pašvaldības ceļu vai ielu būvniecības un pārbūves izmaksas, no kurām attiecināmas ir laukumu un piebrauktuves vai iebrauktuves (pieslēgums esošajam ceļam vai ielai, kas paredzēts transportlīdzekļu piekļūšanai ceļa vai ielas pieguļošajai teritorijai un īpašumam) būvniecības vai pārbūves izmaksas;

Neattiecināmās izmaksas

- izmaksas, kas radušās pirms projekta iesnieguma iesniegšanas (izņemot vispārējās izmaksas);
- tādu pamatlīdzekļu iegādes izmaksas, kuri ir saistīti ar lauksaimniecības produktu **primāro ražošanu**;
- dzīvnieku un viengadīgu augu iegādes izmaksas;
- hidrotehnisko būvju izveides izmaksas;
- mazvērtīgā inventāra iegāde, izņemot šo noteikumu 31.5. apakšpunktā minēto gadījumu.
- citas izmaksas, kas nav attiecināmas saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 17. decembra Regulu (ES) Nr. 1305/2013 par atbalstu lauku attīstībai no Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA) un ar ko atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 1698/2005.

Izmaksas, kas pēc Lauku atbalsta dienesta novērtējuma pārsniedz vidējās izmaksas, kā arī aktivitāšu īstenošanas un mērķu sasniegšanas laika grafika noteiktajā termiņā nepabeigto darbu izmaksas uzskata par neattiecināmajām izmaksām.

Iepirkuma procedūras izvēle

- ▶ **Iepirkuma veikšanas vadlīnijas** <http://www.lad.gov.lv/lv/atbalsta-veidi/projekti-un-investicijas/iepirkuma-proceduras/>
- ▶ Projektā paredzētās tehnikas, iekārtu, aprīkojuma, darba instrumentu, informācijas tehnoloģiju, programmnodrošinājuma, būvmateriālu un ilggadīgo augļkopības kultūraugu stādu iegādei, pakalpojumiem, būvniecībai vai būves pārbūvei, kā arī vispārējām izmaksām, **ja tās ir lielākas par 700 euro**, izvēlas visizdevīgāko piedāvājumu, kura noteikšanā viens no kritērijiem ir zemākā cena. To apliecina ar **vismaz divu derīgu piedāvājumu salīdzināšanu** konkrētai iegādei, neatkarīgi no iepirkuma procedūras veida.
- ▶ **Ja iepirkuma summa pārsniedz 70 000 euro**, atbalsta pretendents iepirkuma tehniskajā specifikācijā iekļauj nosacījumu, ka preces vai pakalpojuma piegādātājam vai būvdarbu veicējam ir vismaz viena gada darbības pieredze jomā, ar kuru saistīts iepirkums, un iesniedz **trīs derīgus piedāvājumus**, bet attiecībā uz specifisku (īpaši izgatavotu, izstrādātu vai pielāgotu) iekārtu iegādi – **divus derīgus piedāvājumus**;
- ▶ Šo noteikumu prasību par nepieciešamo piedāvājumu skaitu nepiemēro, ja atbalsta pretendents ir [Publisko iepirkumu likuma 1. panta](#) 10. punktā minētais pasūtītājs. Ja publiskā iepirkuma procedūrā ir saņemts viens piedāvājums, atbalsta pretendents Lauku atbalsta dienestā iesniedz dokumentus, kas pierāda preču, pakalpojumu vai būvniecības līgumcenas pamatotību un atbilstību tirgus cenai.

IEPIRKUMA METODES IZVĒLE

Pēc tam, kad pasūtītājs ir noteicis paredzamo līgumcenu preču piegādei, pakalpojumu sniegšanai vai būvdarbu veikšanai, pasūtītājs piemēro vienu no noteiktajām iepirkumu metodēm:

1. **vienkāršota cenu aptauja;**
2. **atklāts konkurss**- uzaicinājuma publicēšana Iepirkumu uzraudzības biroja tīmekļa vietnē www.iub.gov.lv;

Iepirkumu metode atkarībā no paredzamās līgumcenas:

BŪVDARBI, EUR	PIEGĀDES, PAKALPOJUMI, BŪVMATERIĀLI, EUR	IEPIRKUMA METODE	PIEGĀDĀTĀJA IZVĒLES KRITĒRIJS
700 – 70 000	700 – 70 000	vienkāršota cenu aptauja	zemākā cena
70 000 – 170 000	-	vienkāršota cenu aptauja	zemākā cena, ekonomiski izdevīgākais, vismaz 1 gada darbības pieredze jomā, ar kuru saistīts iepirkums, izvēle izdarāma no vismaz 3 derīgiem piedāvājumiem
170 000 – 500 000	70 000 – 500 000	uzaicinājuma publicēšana IUB tīmekļa vietnē	
500 000 - ...	500 000 - ...	uzaicinājuma publicēšana IUB tīmekļa vietnē	

PIEMĒRS

Pasūtītājs vēlas iepirkt būvmateriālus: dēļus par 14 000 EUR, keramzītblokus- 22 000 EUR, cementu- 19 000 EUR, bruģakmeni- 20 000 EUR. Neskatoties uz to, ka katras daļas līgumcena ir mazāka par 70 000 EUR, būvmateriāli uzskatāmi par līdzīgām precēm un paredzamo līgumcenu nosaka kā visu daļu summu- 75 000 EUR. Tomēr pasūtītājam ir tiesības pirkumu sadalīt lotēs (daļās) un slēgt līgumu par katru daļu atsevišķi. Fakts, ka iepirkums ir dalīts daļās tiek norādīts arī iepirkuma dokumentācijā.

Iepirkuma dalīšana lotēs (daļās) sniegtu iespēju pieteikties arī mazākiem uzņēmumiem un izpildīt līguma daļu, ja tiem nav resursu izpildīt visu līgumu

Būvniecības dokumenti

- LAD izstrādātās būvniecības vadlīnijas <http://www.lad.gov.lv/lv/atbalsta-veidi/projekti-un-investicijas/buvniecibas-vadlinijas/>
- Vadlīnijas būvniecības projekta realizācijai ir izstrādātas, lai atbalsta pretendents kalpotu kā palīgmateriāls kvalitatīva un likumdošanai atbilstoša būvniecības procesa nodrošināšanai, kā arī lai samazinātu tos gadījumus, kuru pazīmes liecina par apzinātu projekta būvniecības izmaksu sadārdzināšanu.
- Būvniecības dokumentus (izņemot papildinātu būvatļauju) un iepirkuma dokumentus, kas saistīti ar būvniecības izmaksām, iesniedz kopā ar **projekta iesniegumu vai sešu mēnešu** laikā pēc projekta iesnieguma apstiprināšanas, bet ne vēlāk kā **piecu darbdienu laikā pēc iepirkuma procedūras pabeigšanas** vai **kopā ar rēķinu priekšapmaksas pieprasījumu**. Papildinātu būvatļaujas kopiju ar būvvaldes atzīmi par būvdarbu uzsākšanas nosacījumu izpildi iesniedz kopā ar projekta iesniegumu **vai deviņu mēnešu laikā pēc dienas, kad stāties spēkā lēmums par projekta iesnieguma apstiprināšanu**.
- **Pēc projektu vērtēšanas kritērijiem projektam tiek piešķirts par 1 punktu mazāk, ja būvniecības un iepirkuma dokumenti netiek iesniegti kopā ar projekta iesniegumu.**
- Attiecināmas ir tikai tās būvprojekta tāmes pozīciju un būvmateriālu izmaksas, kas **tieši saistītas** ar konkrētā **projekta mērķa sasniegšanu**.

Iesniedzamie dokumenti būvniecības gadījumā

Par jaunas būvniecības, būves atjaunošanas, būves ierīkošanas, būves novietošanas un pārbūves projektiem atbilstoši plānotajai būvniecības iecerei un būvju grupai papildus iesniedz šādus dokumentus:

- ▶ būvatļaujas kopiju vai paskaidrojuma raksta (aplīdzinājuma kartes) kopiju ar būvvaldes atzīmi par būvniecības ieceres akceptu;
- ▶ būvprojektu, ja atbilstoši plānotajai būvniecības iecerei būvvalde pretendētājam iesniegusi būvatļauju un izdarījusi tajā atzīmi par projektēšanas nosacījumu izpildi;
- ▶ papildinātu būvatļaujas kopiju ar būvvaldes atzīmi par būvdarbu uzsākšanas nosacījumu izpildi – kopā ar projekta iesniegumu vai deviņu mēnešu laikā pēc dienas, kad stājies spēkā lēmums par projekta iesnieguma apstiprināšanu;
- ▶ sagatavotu būvniecības izmaksu tāmi, ja atbilstoši plānotajai būvniecības iecerei būvvalde pretendētājam iesniegusi paskaidrojuma rakstu (aplīdzinājuma karti);
- ▶ iegādājoties būvmateriālus (ja būvvalde atbilstoši plānotajai būvniecības iecerei nav iesniegusi paskaidrojuma rakstu (aplīdzinājuma karti)), – būvprojektu vai tā kopiju un būvatļauju ar būvvaldes atzīmi par projektēšanas nosacījumu izpildi.

Pieteikšanās kārtība un iesniedzamie dokumenti

- Fiziskai vai juridiskai personai, kas vēlas pretendēt uz atbalstu Lauku atbalsta dienesta (LAD) administrēto pasākumu ietvaros, **ir jābūt reģistrētai LAD Klientu reģistrā. Reģistrācija veicama, pirmo reizi pretendējot uz atbalstu.**

Kā kļūt par LAD klientu?

AIZPILDA KLR VEIDLAPU

PARAKSTA UN NOGĀDĀ
KLĀTIENĒ:

- ✓ PERSONĪGI
✓ PILNVARO KĀDU

PARAKSTA IZMANTOJOT
ELEKTRONISKO PARAKSTU:

- ✓ NOSŪTA UZ
LAD@LAD.GOV.LV

- Lai klientiem nodrošinātu ātrāku un ērtāku iesniegumu iesniegšanu, Lauku atbalsta dienests ir izstrādājis **Elektroniskās pieteikšanās sistēmu**. Sistēma atvieglo klientiem pieteikumu aizpildīšanu un pārraudzību.
- Pierēģistrējoties par LAD klientu, pieeja E-pieteikšanās sistēmai (EPS) tiek automātiski piešķirta - tiek izveidots EPS lietotājs un uz klientu reģistrācijas veidlapā norādītā e-pasta tiek nosūtīta visa informācija par EPS lietotāju.

Pieteikšanās kārtība un iesniedzamie dokumenti

- Projektu iesniegumi jāiesniedz Lauku atbalsta dienesta Elektroniskās pieteikšanās sistēmā (EPS) <https://eps.lad.gov.lv> (jābūt EPS lietotājam, pirms projekta iesniegšanas noslēdzot par to līgumu ar Zemkopības ministrijas Lauku atbalsta dienestu) un tam pievieno šādus dokumentus:
- Atbalsta pretendenta deklarāciju saskaņā ar normatīvajiem aktiem par valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanu, administrēšanu un uzraudzību lauku un zivsaimniecības attīstībai 2014.–2020. gada plānošanas periodā. Ja īsteno kopprojektu, atbalsta pretendenta deklarācijas aizpilda visi kopprojekta dalībnieki;
- **Atbalsta pretendenta pašnovērtējumu par projekta atbilstību vietējās attīstības stratēģijā attiecīgajai rīcībai noteiktajiem projektu vērtēšanas kritērijiem, norādot katram kritērijam atbilstošo punktu skaitu un pamatojot punktu skaita atbilstību.**

Pieteikšanās kārtība un iesniedzamie dokumenti

- ▶ Ja nekustamo īpašumu, kurā paredzēts īstenot projektu un uzstādīt stacionāros pamatlīdzekļus, atbalsta pretendents nomā vai patapina, – nomas vai patapinājuma līguma kopiju, kas noslēgts vismaz uz septiņiem gadiem no projekta iesnieguma iesniegšanas dienas.
- ▶ Ja paredzēta jauna būvniecība, būves pārbūve, būves novietošana, būves ierīkošana vai būves atjaunošana un nekustamo īpašumu, kurā paredzēts īstenot projektu, atbalsta pretendents nomā, tas kopā ar projekta iesniegumu vai pirms projekta īstenošanas uzsākšanas iesniedz ilgtermiņa nomas līgumu, kas reģistrēts zemesgrāmatā un kurā minētais nomas termiņš nav īsāks par septiņiem gadiem no projekta iesnieguma iesniegšanas dienas.
- ▶ Ja paredzēta atsevišķu labiekārtojuma elementu, stacionāro reklāmas vai informācijas stendu uzstādīšana vai tādu pamatlīdzekļu iegāde, kuri nav stacionāri novietojami, ja vien projektā plānotās aktivitātes neīsteno noteiktā telpā, atbalsta pretendents nomas līguma vietā iesniedz saskaņojumu ar nekustamā īpašuma īpašnieku par atsevišķu labiekārtojuma elementu, stacionāro reklāmas vai informācijas stendu uzstādīšanu vai pamatlīdzekļu novietošanu vai uzglabāšanu (saskaņojums ar nekustamā īpašuma īpašnieku noslēgts vismaz uz septiņiem gadiem no projekta iesnieguma iesniegšanas dienas).

Pieteikšanās kārtība un iesniedzamie dokumenti

- ▶ Ja pretendents nekustamo īpašumu, kurā paredzēts īstenot projektu, saskaņā ar šo noteikumu 43.3. un 44.3. apakšpunktu nedomā, nepatapina vai neiesniedz saskaņojumu ar nekustamā īpašuma īpašnieku, **tad nekustamam īpašumam jābūt pretendenta īpašumā, ko apliecina ieraksts zemesgrāmatā vai arī zemesgrāmatā ir ierakstītas nekustamā īpašuma apbūves tiesības**, bet, ja pretendents ir vietējā pašvaldība, tad vietējās pašvaldības īpašumā, ko apliecina ieraksts zemesgrāmatā, vai vietējās pašvaldības valdījumā.
- ▶ iepirkuma procedūru apliecinošus dokumentus saskaņā ar normatīvajiem aktiem par valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanu, administrēšanu un uzraudzību lauku un zivsaimniecības attīstībai 2014.–2020. gada plānošanas periodā;
- ▶ Un citus pavaddokumentus, kas norādīti projekta pieteikuma D.1. sadaļā **un attiecas uz projekta iesniedzēju.**

Projektu vērtēšana

Vietējā rīcības grupa mēneša laikā pēc projektu iesniegumu iesniegšanas termiņa beigām izvērtē projekta atbilstību vietējās attīstības stratēģijas rīcības plānā iekļautajai rīcībai šādā kārtībā:

- ▶ projektu, kas neatbilst vietējās attīstības stratēģijas rīcības plānā noteiktajai rīcībai, tālāk nevērtē, un vietējā rīcības grupa pieņem lēmumu par projekta noraidīšanu un paziņo to atbalsta pretendenta;
- ▶ projektam, kas atbilst vietējās attīstības stratēģijas rīcības plānā noteiktajai rīcībai, piešķir punktus atbilstoši vietējās attīstības stratēģijā noteiktajiem projektu vērtēšanas kritērijiem. Lai projekts atbilstu vietējās attīstības stratēģijai, tam jāiegūst vismaz minimālais punktu skaits – 10 punkti (maksimālais iespējamais punktu skaits ir 21 punkti).
- ▶ katrai vietējās attīstības stratēģijas rīcības plānā noteiktajai rīcībai atsevišķi izveido projektu sarakstu, sarindojot projektus pēc iegūto punktu skaita. Ja vairāki projekti ir ieguvuši vienādu punktu skaitu, priekšroka ir projektam, kas saņēmis vairāk punktu par vietējās attīstības stratēģijā noteiktajiem īpašajiem kritērijiem.
- ▶ pieņem lēmumu par projekta atbilstību vietējās attīstības stratēģijai, ja tas saņēmis vismaz minimālo punktu skaitu un tā īstenošanai attiecīgajā kārtā ir pietiekams publiskais finansējums, un paziņo to atbalsta pretendenta.
- ▶ Vietējā rīcības grupa lēmumu par projekta noraidīšanu, kas neiegūst minimālo punktu skaitu atbilstoši vērtēšanas kritērijiem un kam piešķirtais punktu skaits publiskā finansējuma iegūšanai attiecīgajā kārtā nav pietiekams, pieņem divu mēnešu laikā pēc projektu iesniegumu iesniegšanas termiņa beigām.

Projektu vērtēšana

- ▶ Projektu iesniegumi, par kuriem vietējā rīcības grupa ir pieņēmusi lēmumu, ka tie neatbilst vietējās attīstības stratēģijai, uzskatāmi par neatbilstošiem publiskā finansējuma saņemšanai, un Lauku atbalsta dienests nepārbauda to atbilstību pārējiem atbalsta saņemšanas nosacījumiem. Lauku atbalsta dienests nevērtē arī projektu iesniegumus, kurus vietējā rīcības grupa ir noraidījusi publiskā finansējuma nepietiekamības dēļ, ja vien Lauku atbalsta dienests nav pieņēmis lēmumu par kāda projekta iesnieguma noraidīšanu un, ievērojot atbrīvoto publisko finansējumu, vietējā rīcības grupa nav atcēlusi lēmumu par projekta noraidīšanu citam projekta iesniegumam, kas konkrētajā rīcībā ieguvis lielāko punktu skaitu.
- ▶ Lēmumu par projekta iesnieguma atbilstību vietējās attīstības stratēģijai un par publiskā finansējuma pietiekamību paraksta vietējās rīcības grupas paraksttiesīgā persona. Vietējās rīcības grupas lēmumu var apstrīdēt mēneša laikā pēc tā stāšanās spēkā, iesniedzot iesniegumu vietējās rīcības grupas lēmēj institūcijas vadītājam. Vietējās rīcības grupas lēmēj institūcijas vadītāja lēmumu var pārsūdzēt tiesā.

Projektu vērtēšana

Lauku atbalsta dienests ir tiesīgs pieņemt lēmumu, ar kuru nosaka aizliegumu atbalsta pretendenta piedalīties projektu iesniegumu atlasē uz laiku, kas nepārsniedz trīs gadus no lēmuma spēkā stāšanās dienas, ja šī persona:

- ▶ apzināti sniegusi nepatiesu informāciju;
- ▶ īstenojot projektu, Lauku atbalsta dienestam apzināti sniegusi nepatiesu informāciju vai citādi ļaunprātīgi rīkojusies saistībā ar projekta īstenošanu, kas ir bijis par pamatu neatbilstoši veikto izdevumu ieturēšanai vai atgūšanai.

Projekta iesniegumu noraida, ja:

- ▶ projekta iesniegumā nav informācijas par paredzētajām projekta aktivitātēm un to apjomu;
- ▶ tas neatbilst publiskā finansējuma saņemšanas nosacījumiem, kas noteikti normatīvajos aktos;
- ▶ tā vērtēšanas, īstenošanas un uzraudzības gaitā Lauku atbalsta dienests konstatē, ka atbalsta pretendents ir apzināti radījis apstākļus, lai iegūtu publisko finansējumu, kas pārsniedz vienam atbalsta saņēmējam maksimāli pieejamo publiskā finansējuma summu, vai gūtu priekšrocības salīdzinājumā ar citiem projektu iesniedzējiem, vai izvairītos no kāda atbalsta saņemšanas nosacījuma izpildes.

Publiskā finansējuma pieprasīšana

- ▶ Pēc projekta vai tā daļas īstenošanas atbalsta saņēmējs Lauku atbalsta dienestā iesniedz maksājuma pieprasījumu un izdevumus apliecinošus dokumentus par faktiskajām attiecināmajām izmaksām, kas ir ietvertas Lauku atbalsta dienesta apstiprinātajā izmaksu tāmē.
- ▶ Projekta īstenošanas laikā atbalsta saņēmējs publisko finansējumu saņem **ne vairāk kā piecās daļās**. Starpposma maksājumus pārskaita pēc atsevišķa projekta posma pabeigšanas, **ja projekta posms ir īstenots un pēc tā īstenošanas ir radusies auditējama vērtība – fiziski izmērāms veiktās darbības rezultāts, kas pamatots ar grāmatvedības dokumentiem**.
- ▶ Pēdējo maksājumu pārskaita tikai pēc visu projektā paredzēto darbību izpildes un tas nav mazāks par 20 % no apstiprinātā publiskā finansējuma apjoma.
- ▶ Maksājuma pieprasījumu Lauku atbalsta dienests izskata 30 darbdienu laikā no tā iesniegšanas. Ja maksājuma pieprasījumā veikti precizējumi vai Lauku atbalsta dienests pieprasījis papildu informāciju, izskatīšanas termiņš tiek pagarināts par 15 darbdienu pēc papildu informācijas iesniegšanas.

Publiskā finansējuma pieprasīšana

Atbalsta saņēmējs **avansu** projekta īstenošanai pieprasa šādā kārtībā:

- ▶ atbalsta saņēmējs Lauku atbalsta dienestā iesniedz avansa pieprasījumu un neatsaucamu bankas garantiju, kas garantē finansiālo saistību izpildi 100 % apmērā no avansa summas;
- ▶ Lauku atbalsta dienests 30 kalendāra dienu laikā pēc avansa pieprasījuma saņemšanas pārskaita atbalsta saņēmējam avansu, bet ne vairāk kā 40 % apmērā no kopējā projektam piešķirtā publiskā finansējuma apmēra.

Ja atbalsta saņēmējs ir **pašvaldība**, atbalstu piešķir šādā kārtībā:

- ▶ pēc projekta iesnieguma apstiprināšanas pašvaldība iesniedz Lauku atbalsta dienestā priekšapmaksas pieprasījumu. Lauku atbalsta dienests pēc priekšapmaksas pieprasījuma apstiprināšanas 15 kalendāra dienu laikā pārskaita pašvaldībai priekšapmaksu apstiprinātajā projekta iesniegumā noteiktajā apmērā, bet ne vairāk kā 20 % no kopējā projektam piešķirtā publiskā finansējuma.
- ▶ Priekšapmaksas maksājuma un starpposma maksājumu saņemšanai, kā arī visu projekta izdevumu segšanai nepieciešamajiem līdzekļiem pašvaldība atver kontu Valsts kasē. Priekšapmaksas un starpposma maksājumu kopsumma nepārsniedz 90% no projektam piešķirtā publiskā finansējuma.

Publiskā finansējuma pieprasīšana

Ja atbalsta saņēmējs ir **biedrība, nodibinājums vai reliģiska organizācija**, atbalstu piešķir šādā kārtībā:

- biedrībai, nodibinājumam vai reliģiskai organizācijai ir tiesības trīs reizes projekta īstenošanas laikā pieprasīt priekšapmaksu, iesniedzot Lauku atbalsta dienestā priekšapmaksas pieprasījumu un tam pievienotos preču piegādātāju, darbu izpildītāju vai pakalpojumu sniedzēju rēķinus par projekta īstenošanas darbībām;
- Lauku atbalsta dienests 30 kalendāra dienu laikā pēc šo dokumentu saņemšanas pārbauda to atbilstību un pārskaita maksājumu uz biedrības, nodibinājuma vai reliģiskās organizācijas atvērto norēķinu kontu Valsts kasē atbilstoši projekta iesniegumā noteiktajai Eiropas Savienības finansējuma un valsts budžeta finansējuma proporcijai. Ja iesniegtos dokumentus precizē vai Lauku atbalsta dienests pieprasa papildu informāciju, izskatīšanas termiņu pagarina par 15 darbdienām;
- biedrība, nodibinājums vai reliģiskā organizācija preču piegādātājiem, darbu izpildītājiem vai pakalpojumu sniedzējiem samaksā pilnā apmērā no Valsts kasē atvērtā norēķinu konta;
- Lauku atbalsta dienests nākamajos pārskaitījumus uz norēķinu kontu Valsts kasē izdara pēc tam, kad biedrība, nodibinājums vai reliģiskā organizācija ir norēķinājusies ar preču piegādātājiem, darbu izpildītājiem vai pakalpojumu sniedzējiem par tām darbībām, par kurām ir veikti iepriekšējie pārskaitījumi.

Publiskā finansējuma pieprasīšana

Ja atbalsta saņēmējs ir juridiska persona, kas nodarbojas ar saimniecisko darbību vai fiziska persona, īstenojot projektu, maksājumiem izmanto savus līdzekļus (ieskaitot kredītu), atbalstu piešķir šādā kārtībā:

- atbalsta saņēmējs sagatavo maksājuma pieprasījumu un iesniedz to Lauku atbalsta dienestā;
- Lauku atbalsta dienests izskata maksājuma pieprasījumu un, ja tajā iekļautie izdevumi atbilst normatīvajos aktos par atbalsta piešķiršanu noteiktajiem, apstiprina attiecināmo izdevumu summu, sagatavo maksājuma uzdevumu par faktisko attiecināmo izdevumu atmaksu atbalsta saņēmējam atbilstoši apstiprinātajā projekta iesniegumā noteiktajai Eiropas Savienības finansējuma un valsts budžeta finansējuma proporcijai un iesniedz to Valsts kasē pārskaitīšanai atbalsta saņēmējam;
- ja maksājuma pieprasījumā iekļautie izdevumi neatbilst normatīvajos aktos par atbalsta piešķiršanu noteiktajiem, Lauku atbalsta dienests neatbilstošo izdevumu summu neapstiprina un par to informē atbalsta saņēmēju.

Projekta īstenošana

- Atbalsta pretendents ir tiesīgs uzsākt projekta īstenošanu pēc projekta iesnieguma iesniegšanas Lauku atbalsta dienestā (**ne ātrāk kā no 2019.gada 2.jūnija**), uzņemoties pilnu finanšu risku. Atbalsta pretendents (fiziska persona), kam saskaņā ar normatīvajiem aktiem ir jāiegūst komersanta, zemnieku saimniecības vai saimnieciskās darbības veicēja statuss, ir tiesīgs uzsākt projekta īstenošanu pēc attiecīgā statusa reģistrācijas Uzņēmumu reģistrā vai Valsts ieņēmumu dienestā.
- Atbalsta saņēmējs projektu sāk īstenot sešu mēnešu laikā pēc dienas, kad stājies spēkā lēmums par projekta iesnieguma apstiprināšanu. Ja projektā paredzēta būvju būvniecība, pārbūve, ierīkošana, novietošana vai atjaunošana, atbalsta saņēmējs **projektu sāk īstenot deviņu mēnešu laikā pēc lēmuma par projekta apstiprināšanu spēkā stāšanās.**

Šo prasību uzskata par izpildītu, ja ir izpildīts viens no šādiem nosacījumiem:

- atbalsta saņēmējs Lauku atbalsta dienestā ir iesniedzis papildinātu būvatļaujas kopiju ar būvvaldes atzīmi par būvdarbu uzsākšanas nosacījumu izpildi;
- atbalsta saņēmējs ir iegādājies vismaz vienu no projektā paredzētajiem pamatlīdzekļiem, kura vērtība ir vismaz 10 % no paredzētās pamatlīdzekļu iegādes summas;
- atbalsta saņēmējs ir noslēdzis līgumu un samaksājis avansu vismaz 20 % apmērā no paredzētās iegādes summas.

Projektu uzraudzība un sankcijas

- ▶ Atbalsta saņēmējs uzraudzības periodā sasniedz mērķus un rādītājus saskaņā ar pieteikumā norādīto un normatīvajos aktos noteiktajām prasībām.
- ▶ Visiem projektiem uzraudzības periods ir pieci gadi, izņemot projektus, kas ietver tikai mācību un ar tām saistītas vispārējās izmaksas. Šiem projektiem uzraudzības periods ir 18 mēneši, pēc pēdējā maksājuma pieprasījuma iesniegšanas Lauku atbalsta dienestā.
- ▶ Lauku atbalsta dienests ir tiesīgs pagarināt projekta uzraudzības periodu, ja tas konstatē atkāpes no projektā paredzētajiem sasniedzamajiem rādītājiem.
- ▶ Projekta uzraudzības laikā atbalsta saņēmējs projektā par publiskā finansējuma līdzekļiem iegūtos pamatlīdzekļus: izmanto tikai projektā paredzētajām aktivitātēm, neatsavina vai nepatapina; neizīrē vai neiznomā, ja vien tas nav paredzēts saskaņā ar pasākuma un projekta atbalstāmajām aktivitātēm un tā dēļ nemainās projekta mērķis.
- ▶ Ja atbalsta saņēmējs projekta īstenošanas vai uzraudzības laikā neievēro normatīvajos aktos noteiktās prasības, Lauku atbalsta dienests atbalsta summu proporcionāli samazina vai pieņem lēmumu par atbalsta atmaksu (finanšu korekcija).

Projektu uzraudzība un sankcijas

Atbalsta saņēmējs aktivitātē "Vietējās ekonomikas stiprināšanas iniciatīvas" visā projekta uzraudzības periodā, **sākot ar ceturto gadu pēc projekta īstenošanas**, katru gadu mēneša laikā pēc gada pārskata iesniegšanas Valsts ieņēmumu dienestā iesniedz Lauku atbalsta dienesta Elektroniskās pieteikšanās sistēmā pārskatu par saimnieciskās darbības rādītājiem iepriekšējā kalendāra gadā (MK not. Nr.590 3.pielikums).

Normatīvie akti

- 2015.gada 13.oktobra MK noteikumi Nr.590 "Valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanas kārtība lauku attīstībai apakšpasākumā "Darbību īstenošana saskaņā ar sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģiju""
- 2014.gada 30.septembra MK noteikumi Nr.598 "Noteikumi par valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanu, administrēšanu un uzraudzību lauku un zivsaimniecības attīstībai 2014.- 2020.gada plānošanas periodā"
- 2014.gada 30.septembra MK noteikumi Nr.599 "Noteikumi par Eiropas Lauksaimniecības garantiju fonda, Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai, Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fonda, kā arī par valsts un Eiropas Savienības atbalsta lauksaimniecībai un lauku un zivsaimniecības attīstībai finansējuma administrēšanu 2014.- 2020.gada plānošanas periodā.
- 2014.gada 2.decembra MK noteikumi Nr.740 "De minimis atbalsta uzskaites un piešķiršanas kārtība un uzskaites veidlapu paraugi"
- 2017.gada 28.februāra MK noteikumi Nr.104 «Noteikumi par iepirkuma procedūru un tās piemērošanas kārtību pasūtītāja finansētiem projektiem».
- Bauskas rajona vietējās attīstības stratēģija 2015.-2020.gadam.
- www.lad.gov.lv; www.bauskaspartneriba.lv – LEADER - Projektu konkursi – 5.kārta

**Katrs pieņemtais lēmums,
ja tam seko rīcība,
dod rezultātu**

/Agita Hauka, biedrības valdes locekle/